

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (девети състав)

30 ноември 2016 година *

„Обща външна политика и политика на сигурност — Ограничителни мерки по отношение на действия, подкопаващи или застрашаващи Украйна — Замразяване на средства — Ограничения за допускането на територията на държавите членки — Физически лица, подкрепящи активно или извършващи действия, подкопаващи или застрашаващи Украйна — Физическо лице, което се облагодетелства от вземащите решения в Русия, отговорни за анексията на Крим — Право на защита — Задължение за мотивиране — Явни грешки в преценката — Право на собственост — Свобода на стопанската инициатива — Право на зачитане на личния живот — Пропорционалност“

По дело T-720/14

Arkady Romanovich Rotenberg, с местожителство в Санкт Петербург (Русия), за когото се явяват първоначално D. Pannick, QC, M. Lester, barrister, и M. O’Kane, solicitor, впоследствие D. Pannick, M. Lester, S. Hey, H. Brunskill, solicitors, и Z. Al-Rikabi, barrister, и накрая D. Pannick, M. Lester и Z. Al-Rikabi,

жалбоподател,

срещу

Съвет на Европейския съюз, за който се явяват J.-P. Nix и B. Driessen, в качеството на представители,

ответник,

с предмет жалба на основание член 263 ДФЕС за частична отмяна, от една страна, на Решение 2014/145/ОВППС на Съвета от 17 март 2014 година относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи, териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (ОВ L 78, 2014 г., стр. 16), изменено, първо, с Решение 2014/508/ОВППС на Съвета от 30 юли 2014 г. (ОВ L 226, 2014 г., стр. 23), второ, с Решение (ОВППС) 2015/432 на Съвета от 13 март 2015 г. (ОВ L 70, 2015 г., стр. 47), трето, с Решение (ОВППС) 2015/1524 на Съвета от 14 септември 2015 г. (ОВ L 239, 2015 г., стр. 157), и четвърто, с Решение (ОВППС) 2016/359 на Съвета от 10 март 2016 г. (ОВ L 67, 2016 г., стр. 37), и от друга страна, на Регламент (ЕС) № 269/2014 на Съвета от 17 март 2014 година относно ограничителни мерки по отношение на действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (ОВ L 78, 2014 г., стр. 6), приложен, първо, с Регламент за изпълнение (ЕС) № 826/2014 на Съвета от 30 юли 2014 г. (ОВ L 226, 2014 г., стр. 16), второ, с Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/427 на Съвета от 13 март 2015 г. (ОВ L 70, 2015 г., стр. 1), трето, с Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1514 на Съвета от 14 септември

* Език на производството: английски.

2015 г. (ОВ L 239, 2015 г., стр. 30), и четвърто, с Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/353 на Съвета от 10 март 2016 г. (ОВ L 67, 2016 г., стр. 1), доколкото тези актове засягат жалбоподателя,

ОБЩИЯТ СЪД (девети състав),

състоящ се от: G. Berardis (докладчик), председател, V. Tomljenović и D. Spielmann, съдии,

секретар: S. Spyropoulos, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и след съдебното заседание от 29 юни 2016 г.,

постанови настоящото

Решение

Фактическа обстановка

- 1 На 17 март 2014 г. Съветът на Европейския съюз приема на основание на член 29 ДЕС Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (ОВ L 78, 2014 г., стр. 16).
- 2 На същата дата Съветът приема на основание на член 215, параграф 2 ДФЕС Регламент (ЕС) № 269/2014 относно ограничителни мерки по отношение на действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (ОВ L 78, 2014 г., стр. 6).
- 3 Впоследствие Съвет приема на 25 юли 2014 г. Решение 2014/499/ОВППС за изменение на Решение 2014/145 (ОВ L 221, 2014 г., стр. 15) и Регламент (ЕС) № 811/2014 за изменение на Регламент № 269/2014 (ОВ L 221, 2014 г., стр. 11), за да промени критериите, в приложение на които срещу физически или юридически лица, образувания или органи могат да бъдат приложени разглежданите ограничителни мерки.
- 4 Член 2, параграфи 1 и 2 от Решение 2014/145, в редакцията му след изменението с Решение 2014/499 (наричано по-нататък „Решение 2014/145, изменено“), гласи следното:

„1. Замразяват се всички финансови средства и икономически ресурси, принадлежащи, притежавани, държани или контролирани от:

- а) физически лица, които са отговорни за, активно подкрепят или осъществяват действия или политики, подкопаващи или заплашващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна или стабилността и сигурността в Украйна, или възпрепятстващи работата на международните организации в Украйна, както и от свързани с тях физически или юридически лица, образувания или органи;
- б) юридически лица, образувания или органи, които подкрепят материално или финансово действия, подкопаващи или заплашващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна;

- в) юридически лица, образувания или органи в Крим или Севастопол, чиято собственост е била прехвърлена в нарушение на украинското право, или юридически лица, образувания или органи, които са извлекли ползи от такова прехвърляне; или
- г) физически или юридически лица, образувания или органи, които активно осигуряват материална или финансова подкрепа на вземащите решения лица в Русия, отговорни за присъединяването на Крим или дестабилизирането на Източна Украйна, или които извличат ползи от тези вземащи решения лица,

изброени в приложението.

2. Никакви финансови средства или икономически ресурси не могат да се предоставят пряко или непряко на разположение или в полза на физическите или юридическите лица, образуванията или органите, посочени в приложението“.

- 5 Правилата за замразяването на финансови средства са определени в следващите параграфи на същия член.
- 6 Член 1, параграф 1, букви а) и б) от Решение 2014/145, изменено, забранява влизането или транзитното преминаване през териториите на държавите членки на физически лица, които отговарят на идентични по същество критерии, посочени в член 2, параграф 1, букви а) и г) от същото решение.
- 7 Регламент № 269/2014, в редакцията му след изменението с Регламент № 811/2014 (наричан по-нататък „Регламент № 269/2014, изменен“), налага приемането на мерки за замразяване на финансови средства и определя условията за това замразяване по начин, който по същество е идентичен на този в Решение 2014/145, изменено. Всъщност член 3, параграф 1, букви а)—г) от този регламент възпроизвежда по същество член 2, параграф 1, букви а)—г) от посоченото решение.
- 8 На 30 юли 2014 г., предвид сериозността на положението в Украйна, Съветът приема, от една страна, Решение 2014/508/ОВППС за изменение на Решение 2014/145 (ОВ L 226, 2014 г., стр. 23) и от друга страна, Регламент за изпълнение (ЕС) № 826/2014 за прилагане на Регламент 269/2014 (ОВ L 226, 2014 г., стр. 16) (наричани по-нататък „актовете от юли 2014 г.“).
- 9 С тези два акта името на жалбоподателя г-н Arkady Romanovich Rotenberg е добавено съответно в списъка, приложен към Решение 2014/145, изменено, и в приложение I към Регламент № 269/2014, изменен (наричани по-нататък „разглежданите списъци“), със следните мотиви (наричани по-нататък „първите мотиви“):

„Г-н [Rotenberg] се познава с президента Путин от дълго време и е негов бивш спаринг партньор по джудо.

Натрупал е богатството си по време на мандата на президента Путин. Облагодетелстван от вземащите решения лица в Русия, като са му възлагани важни договори от руската държава или държавни предприятия. Неговите дружества по-специално са получили няколко високодоходни договора за подготовката на олимпийските игри в Сочи.

Основен акционер в Giprotransmost — дружество, получило договор за обществени поръчки от държавно предприятие за извършване на проучване за осъществимост за строежа на мост от Русия до незаконно анексираната Автономна република Крим, като по този начин консолидира интеграцията ѝ към Руската федерация, което на свой ред допълнително подкопава суверенитета и териториалната цялост на Украйна“.

- 10 Съветът публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* от 31 юли 2014 г. известие на вниманието на лицата и образуванията, за които се отнасят актовете от юли 2014 г.
- 11 Това известие посочва по-специално, че засегнатите лица и образувания могат да отправят искане до Съвета, придружено от удостоверяващи включването на името му в разглежданите списъци, и искане за преразглеждане на това вписване (наричано по-нататък „искането за преразглеждане“).
- 12 С писма от 4 и 17 септември и 2 октомври 2014 г. жалбоподателят подава до Съвета искане за достъп до информация и до документите, удостоверяващи включването на името му в разглежданите списъци, и искане за преразглеждане на това вписване (наричано по-нататък „искането за преразглеждане“).
- 13 С писмо от 16 октомври 2014 г. Съветът отговаря на посочените в точка 12 по-горе искания на жалбоподателя. Той посочва по-специално, че искането за преразглеждане е в процес на разглеждане и че жалбоподателят може да получи достъп до някои документи, приложени към посоченото писмо.
- 14 С писмо от 19 декември 2014 г. Съветът отхвърля искането за преразглеждане, разрешава на жалбоподателя достъп до други документи и му връчва проект на мотивите, които възнамерява да приеме, за запазване на ограничителните мерки срещу него, определяйки му същевременно срок за представяне на писмено становище. Проектът за мотиви гласи следното:

„Г-н [Rotenberg] се познава с президента Путин от дълго време и е негов бивш спаринг партньор по джудо.

Натрупал е богатството си по време на мандата на президента Путин. Мащабът на неговия икономически успех се дължи на влиянието на ключови лица, отговорни за вземането на решения, които го облагодетелстват, по-специално при възлагането на обществени поръчки.

Той се е възползвал от тесните си лични взаимоотношения с вземащи решения лица в Русия, тъй като са му били възложени важни договори за обществени поръчки от руската държава или от държавни предприятия. Неговите дружества по-специално са получили няколко високодоходни договора за подготовката на олимпийските игри в Сочи.

Той е действителният собственик на дружеството Volgomost, което на свой ред чрез дружеството „МІК“ контролира дружеството Giprottransmost. На Giprottransmost е била предоставена обществена поръчка от публично руско предприятие относно извършването на проучване на осъществимостта относно строителството на мост между Русия и Автономна република Крим, анексирана нелегално, консолидирайки по този начин интеграцията ѝ в Руската федерация, което още повече компрометира териториалната цялост на Украйна.

Той е председател на съвета на директорите на издателска къща [Prosvescheniye], която по-специално е осъществила проекта [„To the Children of Russia: Address — Crimea“], кампания в областта на връзките с обществеността, предназначена да убеди децата в Крим, че вече са руски граждани, които живеят в Русия, като по този начин подкрепя политиката на руското правителство за интеграция на Крим в Русия“.

- 15 С писмо от 14 януари 2015 г. жалбоподателят представя пред Съвета писмено становище относно проекта за мотиви.
- 16 С писмо от 13 февруари 2015 г. Съветът уведомява жалбоподателя за намерението си да продължи действието на Решение 2014/145, изменено, и на Регламент № 269/2014, изменен, и да запази името му в разглежданите списъци въз основа на нови, изменени мотиви вследствие

на представеното от него писмено становище. Съветът прилага също така към писмото си публично достъпни доказателства и приканва жалбоподателя да изрази становище най-късно до 26 февруари 2015 г. относно новите мотиви.

- 17 На 13 март 2015 г., с приемането на Решение (ОВППС) 2015/432 за изменение на Решение 2014/145 (ОВ L 70, 2015 г., стр. 47) и на Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/427 за прилагане на Регламент № 269/2014 (ОВ L 70, 2015 г., стр. 1) (наричани по-нататък „актовете от март 2015 г.“), Съветът продължава до 15 септември 2015 г. действието на ограничителните мерки, предвидени в актовете от юли 2014 г., и изменя разглежданите списъци.
- 18 Вследствие на тези изменения името на жалбоподателя е запазено във въпросните списъци със следните мотиви (наричани по-нататък „вторите мотиви“):

„Г-н [Rotenberg] се познава с президента Путин от дълго време и е негов бивш спаринг партньор по джудо.

Натрупал е богатството си по време на мандата на президента Путин. Машабът на неговия икономически успех се дължи на влиянието на ключови лица, отговорни за вземането на решения, които го облагодетелстват, по-специално при възлагането на обществени поръчки.

Той се е възползвал от тесните си лични взаимоотношения с вземащи решения лица в Русия, тъй като са му били възложени важни договори за обществени поръчки от руската държава или от държавни предприятия. Неговите дружества по-специално са получили няколко високодоходни договора за подготовката на олимпийските игри в Сочи.

Той е и собственик на дружеството [Stroygazmontazh], получило договор за обществени поръчки за построяването на мост от Русия до незаконно анексираната Автономна република Крим, като по този начин се консолидира интеграцията ѝ към Руската федерация, което на свой ред допълнително подкопава суверенитета и териториалната цялост на Украйна.

Той е председател на съвета на директорите на издателска къща [Prosvescheniye], която по-специално е осъществила проекта [„To the Children of Russia: Address — Crimea“], кампания в областта на връзките с обществеността, предназначена да убеди децата в Крим, че вече са руски граждани, които живеят в Русия, като по този начин подкрепя политиката на руското правителство за интеграция на Крим в Русия“.

- 19 На 14 март 2015 г. Съветът публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* Известие на вниманието на лицата и образуванията, срещу които се прилагат ограничителните мерки, предвидени в Решение 2014/145, изменено с Решение 2015/432 и с Регламент № 269/2014, приложен с Регламент за изпълнение 2015/427 (ОВ С 88, 2015 г., стр. 3). Съдържанието на това известие съвпада по същество с това на известието, посочено в точки 10 и 11 по-горе.
- 20 На същата дата Съветът публикува второ известие — на вниманието на лицата, срещу които се прилагат ограничителните мерки, предвидени в Регламент № 269/2014, приложен с Регламент за изпълнение 2015/427 (ОВ С 88, 2015 г., стр. 4), с което той уведомява посочените лица за условията и целите на обработването на личните данни, отнасящи се до тях, както и за възможността да сезират Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) в съответствие с Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 2001 г., стр. 1).
- 21 Актовете от март 2015 г. са били съобщени на адвокатите, представляващи жалбоподателя по настоящото дело, с писмо на Съвета от 16 март 2015 г.

- 22 На 14 септември 2015 г. с Решение (ОВППС) 2015/1524 за изменение на Решение 2014/145 (ОВ L 239, 2015 г., стр. 157) и с Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1514 за прилагане на Регламент № 269/2014 (ОВ L 239, 2015 г., стр. 30) (наричани по-нататък „актовете от септември 2015 г.“) действието на разглежданите ограничителни мерки е продължено от Съвета до 15 март 2016 г. без изменение на мотивите относно жалбоподателя.
- 23 Актовете от септември 2015 г. са съобщени на адвокатите, представляващи жалбоподателя по настоящото дело, с писмо на Съвета от 15 септември 2015 г.
- 24 На същия ден Съветът публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* две известия, по същество идентични на посочените в точки 19 и 20 по-горе.
- 25 На 10 март 2016 г., с Решение (ОВППС) 2016/359 за изменение на Решение 2014/145 (ОВ L 67, 2016 г., стр. 37) и с Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/353 за прилагане на Регламент № 269/2014 (ОВ L 67, 2016 г., стр. 1) (наричани по-нататък „актовете от март 2016 г.“), действието на разглежданите ограничителни мерки е продължено от Съвета до 15 септември 2016 г. без изменение на мотивите относно жалбоподателя.
- 26 Актовете от март 2016 г. са съобщени на адвокатите, представляващи жалбоподателя по настоящото дело, с писмо на Съвета от 14 март 2016 г.
- 27 На 12 март 2016 г. Съветът публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* две известия, идентични по същество на посочените в точки 19 и 20 по-горе.

Производство и искания на страните

- 28 С жалба, постъпила в секретариата на Общия съд на 10 октомври 2014 г., жалбоподателят иска отмяна на актовете от юли 2014 г., доколкото го засягат. Тази жалба е регистрирана под номер T-720/14.
- 29 В писмената си защита, постъпила в секретариата на Общия съд на 19 декември 2014 г., Съвет изтъква недопустимост на настоящата жалба поради наличието на друго висящо дело, идентично на настоящото, регистрирано под номер T-717/14, заведено от жалбоподателя в същия ден, в който е подадена и настоящата жалба.
- 30 Писмената фаза на производството приключва на 14 април 2015 г.
- 31 С писмено становище, постъпило в секретариата на Общия съд на 26 май 2015 г., жалбоподателят иска да измени жалбата си, така че исканата отмяна да се отнася и до актовете от март 2015 г., доколкото го засягат.
- 32 Съветът представя становището си по това искане в писмо, постъпило в секретариата на Общия съд на 2 юли 2015 г. По този повод той изтъква, че посоченото писмено становище е частично недопустимо, доколкото някои основания и доводи, изтъкнати в жалбата срещу актовете от юли 2014 г., не са приложими спрямо искането за отмяна на актовете от март 2015 г.
- 33 С писмено становище, постъпило в секретариата на Общия съд на 2 ноември 2015 г., жалбоподателят иска да измени жалбата си, така че исканата отмяна да се отнася и до актовете от септември 2015 г., доколкото го засягат.
- 34 Съветът представя становището си по това искане, постъпило в секретариата на Общия съд на 11 декември 2015 г. По този повод той повдига по същество същото възражение за недопустимост, изложено в точка 32 по-горе.

- 35 С писмено становище, подадено в секретариата на Общия съд на 24 март 2016 г., жалбоподателят иска да измени жалбата си, така че исканата отмяна да се отнася и до актовете от март 2016 г., доколкото го засягат.
- 36 Съветът представя становището си по това искане в секретариата на Общия съд на 11 май 2016 г.
- 37 По предложение на съдията докладчик Общият съд (девети състав) решава да открие устната фаза на производството и в рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 89, параграф 3 от Процедурния му правилник, поставя въпрос на Съвета за писмен отговор и го приканва да представи документ.
- 38 Съветът изпълнява исканията в определения срок.
- 39 Устните състезания и отговорите на страните на зададените им от Общия съд устни въпроси са изслушани в съдебното заседание на 29 юни 2016 г.
- 40 По този повод, в отговор на въпрос на Общия съд, Съветът оттегля възражението си за недопустимост, основано на едновременната висящност на дела, предвид факта, че дело T-717/14 е било заличено с определение на председателя на девети състав на Общия съд от 14 ноември 2014 г. поради оттеглянето на жалбата, и на посочената от жалбоподателя съдебна практика (вж. решение от 9 юни 2011 г., *Comitato „Venezia vuole vivere“* и др./Комисия, C-71/09 P, C-73/09 P и C-76/09 P, EU:C:2011:368, т. 31 и 32 и цитираната съдебна практика).
- 41 Жалбоподателят иска от Общия съд:
- да отмени актовете от юли 2014 г., доколкото го засягат,
 - да отмени актовете от март 2015 г., от септември 2015 г. и от март 2016 г. (наричани по-нататък общо „останалите обжалвани актове“), доколкото го засягат,
 - да осъди Съвета да заплати съдебните разноски.
- 42 Съветът иска от Общия съд:
- да отхвърли жалбата,
 - да отхвърли исканията за изменение на жалбата,
 - да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски,
 - при условията на евентуалност, в случай на отмяна, да запази действието на Решение 2016/359, на основание член 264 ДФЕС, до влизане в действие на отмяната на Регламент за изпълнение 2016/353.

От правна страна

- 43 В подкрепа на жалбата жалбоподателят посочва пет основания, изведени, първо, от нарушение на задължението за мотивиране, второ, от явни грешки в преценката, трето, от нарушение на принципа на защита на личните данни, четвърто, от нарушение на правото на защита и на правото на ефективна съдебна защита, и пето, от неоснователно и непропорционално нарушаване на основните му права, включително правото на собственост, правото на личен живот и свободата на стопанска инициатива.

- 44 Най-напред е необходимо произнасяне по искането за отмяна на актовете от юли 2014 г., а след това и по останалите искания на жалбоподателя.

По искането за отмяна на актовете от юли 2014 г.

По първото основание, изведено от нарушение на задължението за мотивиране

- 45 Жалбоподателят поддържа, че мотивите за включването на името му в списъците, приложени към актовете от юли 2014 г., са неясни и кратки. Поради това му било невъзможно да разбере какъв е критерият, въз основа на който е било взето решение за вписването му. По-специално, Съветът не бил уточнил дали жалбоподателят е бил преценен като лице, отговорно за действия или политики, компрометиращи или заплашващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна, като свързан с лицата, попадащи в тази категория, или като осигуряващ активна материална или финансова подкрепа на вземащите решения в Русия, отговорни за анексията на Крим или за дестабилизирането на Украйна или като извличащ изгода от лицата, вземащи решения. Съветът също така не бил посочил за кои вземащи решения лица става въпрос, нито по какъв начин те са облагодетелствали жалбоподателя.
- 46 Съветът оспорва доводите на жалбоподателя.
- 47 Следва да се припомни, че предвиденото в член 296, втора алинея ДФЕС задължение за мотивиране на увреждащия акт има за цел, от една страна, да се даде на заинтересованото лице достатъчно информация, за да прецени дали актът е обоснован, или евентуално има порок, който дава основание валидността му да се оспорва пред съда на Европейския съюз, и от друга страна, да се даде възможност на този съд да упражни контрол за законосъобразността на акта. Така установеното задължение за мотивиране е основен принцип на правото на Съюза, който може да се дерогира само по императивни съображения. Поради това мотивите по принцип трябва да бъдат съобщени на заинтересованото лице едновременно с увреждащия го акт, тъй като неизлагането на мотиви не може да се поправи с факта, че заинтересованото лице е знало мотивите на акта в хода на производството пред съда на Съюза (вж. решение от 5 ноември 2014 г., *Mayaleh/Съвет*, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 85 и цитираната съдебна практика).
- 48 Така, освен ако съобщаването на определени обстоятелства е недопустимо поради императивни съображения, свързани със сигурността или с поддържането на международните отношения на Съюза и на неговите държави членки, Съветът е длъжен да уведоми засегнатото от ограничителните мерки лице или образувание за специфичните и конкретните причини, поради които счита приемането на тези мерки за необходимо. Така той трябва да посочи фактическите и правните обстоятелства, от които зависи правната обоснованост на съответните мерки, както и съображенията, поради които е решил да вземе тези мерки (вж. решение от 5 ноември 2014 г., *Mayaleh/Съвет*, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 86 и цитираната съдебна практика).
- 49 Освен това мотивите трябва да са съобразени с естеството на съответния акт и с контекста на приемането му. Изискването за мотивиране следва да се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай, по-специално в зависимост от съдържанието на акта, от естеството на изложените мотиви и от интереса, който адресатите или други лица, засегнати пряко и лично от акта, могат да имат от получаване на разяснения. Не се изисква мотивите да уточняват всички относими фактически и правни обстоятелства, доколкото въпросът дали мотивите са достатъчни, следва да се преценява с оглед не само на текста, но и на контекста, както и на съвкупността от правни норми, уреждащи съответната материя. По-конкретно, увреждащият акт е достатъчно мотивиран, при положение че е издаден в познат за

заинтересованото лице контекст, който му позволява да разбере обхвата на наложената му мярка (вж. решение от 5 ноември 2014 г., Mayaleh/Съвет, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 87 и цитираната съдебна практика).

- 50 В настоящия случай възприетите по отношение на жалбоподателя мотиви в актовете от юли 2014 г. са изложените в точка 9 по-горе.
- 51 Следва да се отбележи, че макар първите мотиви да не уточняват изрично кои от приложимите критерии са тези, на които Съветът се е позовал, за да включи името на жалбоподателя във въпросните списъци, от прочита им следва достатъчно ясно, че той е използвал следните критерии:
- „физически лица, които са отговорни за, активно подкрепят или осъществяват действия или политики, подкопаващи или заплашващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна или стабилността и сигурността в Украйна, или възпрепятстващи работата на международните организации в Украйна, както и от свързани с тях физически или юридически лица, образувания или органи“ (критерий, предвиден в член 2, параграф 1, буква а) от Решение 2014/145, изменено, в член 3, параграф 1, буква а) от Регламент № 269/2014, изменен, както и по същество в член 1, параграф 1, буква а) от Решение 2014/145, изменено, наричан по-нататък „първият относим критерий“),
 - „физически или юридически лица, образувания или органи, които активно осигуряват материална или финансова подкрепа на вземащите решения лица в Русия, отговорни за присъединяването на Крим или дестабилизирането на Източна Украйна, или които извличат ползи от тези вземащи решения лица“ (критерий, предвиден в член 2, параграф 1, буква г) от Решение 2014/145, изменено, в член 3, параграф 1, буква г) от Регламент № 269/2014, изменен, както и по същество в член 1, параграф 1, буква б) от Решение 2014/145, изменено, наричан по-нататък „вторият относим критерий“).
- 52 Всъщност, що се отнася до първия относим критерий, както изтъква с право Съветът, третата алинея от първите мотиви представлява приложение на този критерий, като се има предвид, че той се отнася до твърдяната роля на жалбоподателя в рамките на дружеството Giprotransmost, за което се счита, че е получило обществена поръчка за извършване на проучване на осъществимостта на строителството на мост между Русия и Крим, и че той уточнява, че строителството на този мост консолидира интеграцията на Крим в Руската федерация.
- 53 Тази част на първите мотиви позволява следователно да се разбере, че едно от съображенията за включването на името на жалбоподателя в разглежданите списъци е фактът, че Съветът е счел, че жалбоподателят, чрез твърдяната си роля на важен акционер в дружеството Giprotransmost, е сред лицата, подкрепящи активно или осъществяващи действия или политики, подкопаващи или заплашващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна.
- 54 Следва да се отбележи, както е направил и Съветът, че третата алинея от първите мотиви излага точни и конкретни съображения за вписването на името на жалбоподателя, доколкото посочва конкретно предприятие и се позовава на конкретна обществена поръчка, отнасяща се до проект, за който се счита, че ще допринесе за консолидиране на интеграцията на Крим в Руската федерация, подкопавайки по този начин териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна.

- 55 Що се отнася до втория относим критерий, от първите две алинеи на първите мотиви следва, че Съветът е счел, че жалбоподателят извлича ползи от личните си отношения с президента Путин, доколкото по време на президентството на последния той е успял да получи важни договори от руската държава и руски публични дружества, по-специално в контекста на подготовката на олимпийските игри в Сочи (Русия).
- 56 Макар и тази част на първите мотиви да не посочва кои са вземащите решения лица, за които става въпрос, и да цитира като пример единствено договорите относно олимпийските игри, изричното позоваване на президента Путин и горепосоченият пример позволяват да се приеме, че Съветът е изложил достатъчно подробности.
- 57 След като прочитът на първите мотиви е позволил на жалбоподателя да разбере съображенията, поради които името му е било включено в разглежданите списъци и Общият съд е в състояние да упражни контрола си относно обосноваването на тези мотиви, следва да се заключи, че Съветът е изпълнил задължението си, предвидено в член 296 ДФЕС.
- 58 Въпросът дали посочените мотиви са обосновани, не попада в обхвата на преценката на настоящото основание, а на второто основание. В това отношение следва да се припомни, че задължението за мотивиране на даден акт представлява съществено изискване за форма, което трябва да се различава от въпроса за обосноваването на мотивите, свързан със законността по същество на спорния акт. Всъщност мотивите на акта са формален израз на съображенията, на които се основава този акт. Ако тези съображения са опорочени от грешки, те засягат материалната законосъобразност на този акт, а не мотивирането му, което може да е достатъчно, но да изразява неправилни съображения (вж. решение от 5 ноември 2014 г., *Mayaleh/Съвет*, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 96 и цитираната съдебна практика).
- 59 Следователно първото основание следва да се отхвърли, що се отнася до актовете от юли 2014 г.

По второто основание, изведено от явни грешки в преценката

- 60 Жалбоподателят изтъква, че Съветът е допуснал явни грешки в преценката, като е приел, че са съществували достатъчно фактически основания за включването на името му в разглежданите списъци в приложение на първия и втория относим критерий. В този контекст той припомня, че Съветът носи доказателствената тежест и че той не може да се основава на предположения.
- 61 Що се отнася до първия относим критерий, жалбоподателят поддържа, че Съветът не е установил, преди приемането на актовете от юли 2014 г., че той е бил акционер, при това мажоритарен, в *Giprotransmost*. Следователно този критерий не бил приложим спрямо него.
- 62 Що се отнася до втория относим критерий, жалбоподателят изтъква, че по никакъв начин не било доказано, че той е свързан с вземащите решения в Русия лица, отговорни за положението в Украйна и за анексията на Крим и на Севастопол, срещу които освен това разглежданите ограничителни мерки не били насочени. Позоваванията от страна на Съвета на връзките му с президента Путин, на богатството му и на публичноправните договори, които бил получил, били неотносими, след като не било доказано, че тези обстоятелства са свързани с тези, стоящи в основата на приемането на тези ограничителни мерки.
- 63 По-специално, жалбоподателят подчертава, че договорите, на които се позовават актовете от юли 2014 г., по-специално тези, свързани с подготовката на олимпийските игри в Сочи, са били сключени много години преди настъпването на тези събития, така че за предприятията, получили тези договори, и за акционерите им било невъзможно да предвидят, че чрез

склучването им те рискуват да им бъдат наложени ограничителни мерки като реакция на положение, което по никакъв начин не е свързано с посочените договори. Този резултат бил несъвместим с принципа на правна сигурност.

- 64 Съветът отговаря, че първите мотиви се основават на сведения от публичен източник, с които той вече е разполагал към момента на приемането на актовете от юли 2014 г.
- 65 Що се отнася до първия относим критерий, Съветът отбелязва, че публичните източници позволяват да се установи, че макар жалбоподателят да не е пряко акционер в Giprotransmost, той го контролира посредством дружеството ОАО Volgomost, на което е действителният собственик. Предвид информацията от тези публични източници жалбоподателят не можел да се ограничи само до това да отрича статуса си на действителен собственик на Volgomost.
- 66 Що се отнася до втория относим критерий, Съветът изтъква, че той не изисква посочените лица да извличат лично изгода от положението в Украйна и от анексията на Крим или на Севастопол. Достатъчно било всъщност те да извличат изгода от вземащите решения за тези събития лица. Според Съвета, ако беше друго, този втори критерий би съвпаднал с първия.
- 67 Освен това политическото и икономическо положение в Русия позволявало да се счита, че икономическият успех на жалбоподателя, дължащ се именно на получаването на многобройни публичноправни договори, от които той не отрича, че се е облагодетелствал, доказва, че той извлича изгода от режима и от вземащите решения лица, отговорни за положението в Украйна и от анексията на Крим и на Севастопол. Тези вземащи решения лица включвали очевидно и президента Путин, когото жалбоподателят не отричал, че познава отдавна, и други висши руски функционери. В това отношение фактът, че ограничителните мерки не са насочени конкретно срещу президента Путин и тези висши функционери, не засягал основателността на приемането на такива мерки по отношение на жалбоподателя.
- 68 Що се отнася до довода на жалбоподателя относно липсата на правна сигурност, Съветът поддържа, че това е въпрос, лишен от значение в случая. Решаващият елемент бил, че възлагането на посочените в актовете от юли 2014 г. договори, които били много печеливши за жалбоподателя, не би било възможно без съгласието на висши функционери от руското правителство. Те обаче били отговорни за положението в Украйна и за анексията на Крим и на Севастопол, било поради факта на общата им отговорност, било поради взетите от тях конкретни решения в този контекст. Не била необходима никаква времева връзка между получените изгоди от жалбоподателя и тези събития.
- 69 Освен това получената от Giprotransmost обществена поръчка представлявала също и друг пример на договорите, на които Съветът се е позовавал, когато е приложил спрямо жалбоподателя втория относим критерий.
- 70 Следва да се припомни, че съгласно съдебната практика, що се отнася до уреждащите режима на ограничителните мерки общи правила, Съветът разполага с широко право на преценка относно обстоятелствата, които да вземе предвид с оглед на приемането на мерки за икономически и финансови санкции на основание член 215 ДФЕС, в съответствие с решение, прието съгласно глава 2, дял V от ДЕС, по-конкретно съгласно член 29 ДЕС. Тъй като съдът на Съюза не може да замени преценката на Съвета със своята преценка на доказателствата, фактите и обстоятелствата, обосноваващи приемането на такива мерки, упражняваният от посочения съд контрол трябва да се сведе до проверка дали са спазени процесуалните правила и изискването за мотивиране, дали фактите са установени точно и дали не е налице явна грешка в преценката на фактите или злоупотреба с власт. Този ограничен контрол се прилага по-конкретно за преценката на съображенията за целесъобразност, на които се основават такива мерки (вж. решение от 5 ноември 2014 г., Mayaleh/Съвет, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 127 и цитираната съдебна практика).

- 71 Все пак, макар следователно Съветът да разполага с широка свобода на преценка, що се отнася до общите критерии, които трябва да се вземат предвид при приемането на ограничителни мерки, ефикасността на съдебния контрол, гарантиран от член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, изисква в рамките на контрола за законосъобразност на съображенията, на които се основава решението за включването или запазването на името на дадено физическо лице в списъка на лицата, на които са наложени ограничителни мерки, съдът на Съюза да се увери, че това решение, което придобива индивидуален характер за посоченото лице, почива на достатъчно солидна фактическа база. Това предполага проверка на твърдените фактически обстоятелства, съдържащи се в изложението на мотивите, което е в основата на това решение, в резултат от което съдебният контрол да не се свежда до преценка на абстрактната вероятност на посочените мотиви, а до въпроса дали тези мотиви, или поне онзи от тях, считан сам по себе си за достатъчен да обоснове същото това решение, са обосновани достатъчно точно и конкретно (решения от 21 април 2015 г., *Anbouba/Съвет*, C-605/13 P, EU:C:2015:248, т. 41 и 45 и от 26 октомври 2015 г., *Portnov/Съвет*, T-290/14, EU:T:2015:806, т. 38).
- 72 В случай на оспорване компетентният орган на Съюза е този, който трябва да докаже правилността на мотивите си по отношение на съответното лице, и не е нужно това лице да доказва отрицателен факт, а именно че тези мотиви са неправилни (решения от 18 юли 2013 г., *Комисия и др./Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P и C-595/10 P, EU:C:2013:518, т. 121 и от 5 ноември 2014 г., *Mayaleh/Съвет*, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 128).
- 73 В настоящия случай името на жалбоподателя е било включено в разглежданите списъци в приложение на първия от относимите критерии.
- По приложението спрямо жалбоподателя на първия относим критерий
- 74 Що се отнася до първия относим критерий, важно е да се отбележи, че той предполага да бъде доказано наличието на връзка, пряка или непряка, между дейностите или действията на лицето или организацията и положението в Украйна, което стои в основата на разглежданите ограничителни мерки. Другояче казано, тези лица или организации трябва чрез поведението си да бъдат държани отговорни за действията или политиките, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна.
- 75 Възприетият по отношение на жалбоподателя мотив, който се свързва с първия относим критерий, се отнася до факта, че той е бил възприет като важен, дори мажоритарен акционер на Giprotransmost, на което е било възложено извършването на проучване за осъществимост относно строителството на мост между Русия и Крим. Според Съвета самото възлагане на този договор позволява да се направи изводът, че жалбоподателят подкрепя или осъществява действия или политики, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна.
- 76 Що се отнася до жалбоподателя, той оспорва твърдението, че е акционер, а fortiori мажоритарен акционер, в Giprotransmost, с което нямам никаква връзка.
- 77 Следва да се отбележи, че Съветът дори не се опитва да докаже, че разполага с доказателства, позволяващи да се установи, че самият жалбоподател е бил акционер, дори мажоритарен, в Giprotransmost, както е посочено в първите мотиви.
- 78 Освен това след оспорванията от страна на жалбоподателя, съдържащи се в писмата му, посочени в точка 12 по-горе, относно качеството му на акционер на Giprotransmost, Съветът възприема различно обяснение, което се състои в това да поддържа, че жалбоподателят

контролирал посоченото дружество чрез неговото дружество майка, Volgomost, на което той се е считал за „действителният собственик“, както следвало от статия в пресата, цитирана от Съвета, която гласи следното:

„Според доклада Interfax, мажоритарният акционер на ОАО Giprotransmost е ООО МІК, което се притежава изцяло от ОАО Volgomost. Самото ОАО Volgomost се притежава мажоритарно от пет кипърски дружества: Tevaryso Trading Limited (19,91 %), Eltores Investments Ltd (19,91 %), Chrysanthemum Services Limited (19,69 %), Sormenia Investments Ltd (19,63 %) и E.C.C.P. Investments Limited (14,57 %). Предприемачът Arkady Rotenberg е цитиран в пресата като действителния собственик на Volgomost. Според информацията в Kommersant newspaper той е действителният собственик на Volgomost“.

79 Първо, следва да се отбележи, че тази статия се ограничава до това да се позове на други статии, по отношение на които не е предоставено никакво уточнение, от които следвало, че жалбоподателят е действителният собственик на Volgomost.

80 Такова непряко доказателство обаче не е достатъчно, за да се счита, че Съветът се е освободил от доказателствената тежест, която носи съгласно съдебната практика (вж. т. 72 по-горе).

81 Второ, трябва да се припомни, че Съветът, в писмо от 19 декември 2014 г., споменато в точка 14 по-горе, потвърждава, че е поискал да промени частта от първите мотиви, засягаща Giprotransmost, по следния начин:

„[Жалбоподателят] е действителният собственик на дружеството Volgomost, което на свой ред посредством дружеството МІК контролира дружеството Giprotransmost. Giprotransmost — дружество, получило договор за обществени поръчки от държавно предприятие за извършване на проучване за осъществимост за строежа на мост от Русия до незаконно анексираната Автономна република Крим, като по този начин консолидира интеграцията ѝ към Руската федерация, което на свой ред допълнително подкопава суверенитета и териториалната цялост на Украйна“.

82 Жалбоподателят, в писмото си от 14 януари 2015 г., посочено в точка 15 по-горе, оспорва, че това изменение е точно и подкрепено с достатъчно доказателства. Той изтъква, че няма връзка с Volgomost и че статиите в пресата, на които се позовава Съветът, отразяват само слухове по този въпрос.

83 Предвид тези възражения, в писмото си от 13 февруари 2015 г., посочено в точка 16 по-горе, Съветът приема нови мотиви, които не се позовават на ролята на жалбоподателя във Volgomost или в Giprotransmost, а на друго дружество, а именно Stroygazmontazh. Именно тези мотиви са приети окончателно, считано от актовете от март 2015 г. (вж. т. 18 по-горе).

84 При тези обстоятелства самото поведение на Съвета потвърждава, че той не разполага с достатъчно доказателства за факта, че жалбоподателят е контролирал Giprotransmost към момента на приемането на актовете от юли 2014 г. В това отношение безспорно следва да се отбележи, както Съветът посочва в съдебното заседание, че първите и вторите мотиви не си противоречат взаимно, макар да се позовават на две различни дружества. Всъщност Giprotransmost е било натоварено с проучване на осъществимостта относно строителството на въпросния мост, докато Stroygazmontazh е било натоварено със строителството му. Все пак налага се да се отбележи, че тази бележка на Съвета не позволява по никакъв начин да се докаже, че жалбоподателят е контролирал Giprotransmost.

85 Този извод не може да бъде оборен от довода, който Съветът извлича от факта, че в жалбата по дело T-717/14 (вж. т. 29 по-горе) жалбоподателят не бил оспорил истинността на ролята си в Giprotransmost, така както е описана в актовете от юли 2014 г., а се бил ограничил да се позове

на неотносимостта на тази роля. Всъщност, без да е необходимо да се произнася по точния обхват на твърденията на жалбоподателя в посочената жалба, която не е част от преписката по настоящото дело, очевидно е, че Съветът не е разполагал с този документ, когато е приемал актовете от юли 2014 г.

- 86 Следователно доводите, с които жалбоподателят оспорва основателността на възприетите по отношение на него мотиви в актовете от юли 2014 г., следва да бъдат уважени, що се отнася до първия приложим критерий.

– По приложението на втория относим критерий спрямо жалбоподателя

- 87 Що се отнася до втория относим критерий, следва да се отбележи, че той не изисква съответните лица или организации да извличат лично полза от анексията на Крим или от дестабилизирането на източната част на Украйна. Достатъчно е, както отбелязва Съветът, те да извличат изгода от някое от „вземашите решения в Русия лица“, отговорни за тези събития, без да е необходимо да се установи връзка между изгодите, с които се ползват посочените лица, и анексията на Крим или дестабилизирането на източната част на Украйна.
- 88 Всъщност, ако за приложението на този критерий трябваше да се докаже наличието на такава връзка, той би загубил всякакъв интерес по отношение на първия относим критерий, който изисква връзка между действията, извършени от посочените лица, и положението, настъпило в Украйна.
- 89 Все пак в настоящия случай Съветът погрешно е счел, че може да приложи вторият относим критерий спрямо жалбоподателя.
- 90 В това отношение, първо, следва да се отбележи, че прочитът на първите мотиви позволява да се идентифицира единствено президентът Путин като лице, вземащо решения в Русия, от което се приема, че жалбоподателят е извлякъл изгода. Посочването на „вземашите решения в Русия лица“, без други уточнения, е прекалено неопределено твърдение и не е достатъчно, за да обоснове вписването на жалбоподателя в разглежданите списъци (вж. по аналогия решение от 12 март 2014 г., Al Assad/Съвет, T-202/12, EU:T:2014:113, т. 95).
- 91 Второ, противно на изтъкваното от Съвета, за да може да се приложи вторият относим критерий, е необходимо вземащите решения в Русия, от които се облагодетелстват посочените лица, най-малко вече да са започнали подготовката за анексията на Крим и дестабилизирането на източната част на Украйна. Именно когато това условие бъде изпълнено, трябва да се счита, че извлечките изгода лица не могат да пренебрегнат участието на вземащите решения лица в тази подготовка и могат да очакват ресурсите им, получени най-малкото частично благодарение на тези изгоди, да бъдат засегнати от ограничителни мерки с цел да се осуети възможността да оказат подкрепа на въпросните вземащи решения лица.
- 92 Обратно, ако вторият относим критерий можеше да се прилага дори и когато гореспоменатото условие не е изпълнено, това би накърнило принципа на правната сигурност, както изтъква жалбоподателят. По този въпрос трябва да се отбележи, че разглежданите ограничителни мерки представляват реакция на политиките и действията на руските власти конкретно по отношение на Украйна, а не поведение на тези власти по принцип. Посочените политики и дейности обаче са били осъществявани от края на февруари 2014 г.

- 93 В настоящия случай Съветът признава, че договорите с руската държава или с руски публични предприятия, от които жалбоподателят се е възползвал, съгласно посочените от Съвета статии в пресата, се отнасят за период, който предхожда периода, в който вземащите решения в Русия лица, по-специално президентът Путин, са започнали да заплашват Украйна. Тези договори се отнасят именно за подготовката на олимпийските игри в Сочи, проведени през зимата на 2014 г.
- 94 Дори да се приеме, че положението в Русия е такова, че стопанска дейност с такъв мащаб като извършваната от жалбоподателя би била невъзможна без одобрението на президента на тази страна, какъвто е случаят, съгласно съдебната практика, в Беларус (решение от 12 май 2015 г., Ternavsky/Съвет, T-163/12, непубликувано, EU:T:2015:271, т. 121), в настоящия случай Съветът не е доказал, че жалбоподателят е бил фаворизиран от президента Путин в момента, в който последният е започнал действията си по отношение на Украйна, реакция на които би трябвало да бъдат разглежданите ограничителни мерки. В това отношение следва да се уточни, както следва от точки 74—85 по-горе, що се отнася до първия приложим критерий, че Съветът не е доказал наличието на връзка между жалбоподателя и Giprotransmost, както и, обратно на претендираното, той не може да се позове на договора, получен от това дружество, като пример за изгоди, получени от жалбоподателя.
- 95 При тези обстоятелства настоящото основание следва да бъде уважено, що се отнася до актовете от юли 2014 г., и последните да бъдат отменени, без да е необходимо да се разглеждат останалите доводи, наведени от жалбоподателя в този контекст, нито останалите му основания.

По исканията за отмяна на останалите обжалвани актове

- 96 С актове, постъпили в секретариата на Общия съд на 26 май и 2 ноември 2015 г. и на 24 март 2016 г., жалбоподателят е поискал да измени жалбата, така че тя да обхване и отмяната на останалите обжалвани актове, доколкото те го засягат.
- 97 При промяната на жалбата, така че тя да обхване и актовете от март 2015 г., жалбоподателят е запазил шестте основания, изтъкнати срещу актовете от юли 2014 г., внасяйки същевременно допълнителни доводи, свързани с факта, че Съветът междувременно е приел частично различни мотиви по отношение на него.
- 98 С актовете от септември 2015 г. и от март 2016 г. Съветът само е продължил действието на разглежданите ограничителни мерки, без да променя мотивите относно жалбоподателя, който във втората и третата си молба за изменение на жалбата не е повдигнал нови доводи, а се е ограничил до това да запази вече изтъкнатите.
- 99 Съветът не възразява срещу допустимостта на тези искания като такива, а поддържа, че някои от тези основания или доводи, наведени в жалбата срещу актовете от юли 2014 г., не са приложими спрямо останалите обжалвани актове.

По първото основание, изведено от нарушение на задължението за мотивиране

- 100 Жалбоподателят изтъква, че останалите обжалвани актове, подобно на актовете от юли 2014 г., нарушават задължението за мотивиране в частта, в която го засягат. По-специално, било му невъзможно да разбере кои са приложените от Съвета по отношение на него критерии, за да се оправдае запазването му в разглежданите списъци, нито по какъв начин той е бил фаворизиран и от кого.
- 101 Съветът оспорва доводите на жалбоподателя.

- 102 Вторите мотиви, приети от Съвета, що се отнася до жалбоподателя, са възпроизведени в точка 18 по-горе.
- 103 Следва да се отбележи, че първите им три алинеи отговарят по същество на двете първи алинеи от първите мотиви, както и съображенията, изложени в точки 55—57 по-горе, са приложими по аналогия, за да се отхвърлят доводите на жалбоподателя по отношение на тези алинеи.
- 104 Що се отнася до четвъртата и петата алинея от вторите мотиви, те идентифицират по-специфични и конкретни обстоятелства, свързани с упражняваните от жалбоподателя функции в рамките на дружеството Stroygazmontazh и в издателството Prosvescheniye.
- 105 Без да се засяга основателността на последните две алинеи, следва да се отбележи, че те определят точно ролята на жалбоподателя като собственик на Stroygazmontazh и председател на административния съвет на Prosvescheniye. Още повече, за всяко от тези дружества е посочено, че те осъществяват дейности, които лесно могат да бъдат отнесени към първия относим критерий.
- 106 Що се отнася до Stroygazmontazh, става въпрос за факта, че то е спечелило обществена поръчка с оглед строителството на мост между Русия и Автономна република Крим, консолидирайки по този начин интеграцията ѝ в Руската федерация.
- 107 Що се отнася до Prosvescheniye, става въпрос за осъществяването на проекта „To the Children of Russia: Address — Crimea“, кампания в областта на връзките с обществеността, предназначена да убеди децата в Крим, че вече са руски граждани, които живеят в Русия, като по този начин подкрепя политиката на руското правителство за интеграция на Крим в Русия.
- 108 Тези мотиви дават да се разбере, че жалбоподателят, предвид ролята му във всяко от тези дружества, носи отговорността за действията им, които се считат от Съвета за действия, отнасящи се до първия относим критерий, а именно подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна или стабилността и сигурността на Украйна.
- 109 При тези обстоятелства прочитът на мотивите на останалите обжалвани актове е дал възможност на жалбоподателя да разбере, че името му е било запазено в разглежданите списъци поради функциите му в горепосочените дружества и техните действия, което се потвърждава от факта, че в рамките на второто основание той оспорва именно основателността на разсъжденията на Съвета в това отношение. Освен това, тъй като причините за решението на Съвета са ясно посочени в тези актове, Общият съд е в състояние да прецени тяхната основателност.
- 110 Съгласно припомнената в точка 58 по-горе съдебна практика следва да се заключи, че мотивите на останалите обжалвани актове са достатъчни и основателността им трябва да бъде преценена в рамките на второто основание.

По второто правно основание, изведено от явни грешки в преценката

- 111 Що се отнася до частта от вторите мотиви, която се е съдържала по същество и в първите, жалбоподателят изтъква доводи, отговарящи на изтъкнатите в жалбата и в писмения му отговор на актовете от юли 2014 г. (вж. точка 63 по-горе), уточнявайки същевременно, че дружествата му не са се възползвали от никакво фаворизиране, и оспорвайки също така, че Съветът може да се позове на презумпция, според която успешен бизнесмен в Русия може само поради този факт да се счита за извличащ изгода от вземащите решения в Русия лица, отговорни за анексията на Крим или за дестабилизирането на източната част на Украйна.

- 112 Що се отнася до четвъртата алинея от вторите мотиви, жалбоподателят изтъква, че фактът, че притежава Stroygazmontazh, не означава, че той е отговорен или подкрепя действия, заплашващи териториалната цялост на Украйна, след като възложеният на това дружество проект за строителството на мост между Русия и Крим е бил замислен много преди анексията и решението не е било взето от лицата, отговорни за анексията.
- 113 По отношение на ролята му в рамките на издателството Prosvescheniye, посочено в петата алинея от вторите мотиви, жалбоподателят оспорва, че действията му са свързани с интеграцията на Крим в Русия, и потвърждава, че той не може да носи отговорност за съдържанието на публикацията, спомената от Съвета, именно поради хилядите извършени публикации от това издателство.
- 114 Съветът оспорва доводите на жалбоподателя.
- 115 Веднага следва да се отбележи, че що се отнася до трите първи алинеи от вторите мотиви, съображенията, изложени в точки 87—94 по-горе, са приложими, поради което следва да се заключи, че Съветът е допуснал явна грешка в преценката, като е решил, че името на жалбоподателя може да бъде запазено в разглежданите списъци въз основа на мотивите, изложени в посочените алинеи в приложение на втория относим критерий.
- 116 Все пак следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика предвид превантивния характер на разглежданите ограничителни мерки, ако в рамките на своя контрол за законосъобразност на обжалваното решение съдът на Съюза приеме, че поне един от мотивите, възприети от Съвета по отношение на лицето, срещу които са насочени тези мерки, е достатъчно точен и конкретен, че е подкрепен с доказателства и сам по себе си представлява достатъчно основание за поддържането на това решение, обстоятелството, че други мотиви не са такива, не би могло да обоснове отмяната на актовете, съдържащи тези мерки (вж. в този смисъл и по аналогия решение от 12 май 2015 г., Ternavsky/Съвет, T-163/12, непубликувано, EU:T:2015:271, т. 124 и цитираната съдебна практика).
- 117 Поради това следва да се провери дали четвъртата или петата алинея от вторите мотиви почиват на достатъчно доказателства, даващи възможност следователно да се оправдае запазването на името на жалбоподателя в разглежданите списъци в приложение на втория относим критерий.
- 118 Следва да се припомни, че четвъртата алинея на вторите мотиви гласи следното:
- „[Жалбоподателят] е и собственик на дружеството Stroygazmontazh, получило договор за обществени поръчки за построяването на мост от Русия до незаконно анексираната Автономна република Крим, като по този начин се консолидира интеграцията ѝ към Руската федерация, което на свой ред допълнително подкопава суверенитета и териториалната цялост на Украйна“.
- 119 Както изтъква Съветът, жалбоподателят не оспорва точността на посочените в тази алинея факти. Той не отрича също, че е собственик на Stroygazmontazh, нито че на това дружество е била възложена обществена поръчка за строителство на мост между Русия и Крим. При всички положения представените от Съвета доказателства, предхождащи приемането на актовете от март 2015 г., подкрепят тези констатации.
- 120 За сметка на това жалбоподателят оспорва извода в четвъртата алинея на вторите мотиви, че строителството на въпросния мост консолидира интеграцията на Крим в Руската федерация и по този начин още повече подкопава териториалната цялост на Украйна.

- 121 В това отношение следва да се отбележи, както отбелязва Съветът, че понастоящем е невъзможно да се стигне до Крим направо от Русия по сухоземен път, докато мостът ще позволи пряк достъп и ще улесни по този начин търговията между Русия и Крим не само в областта на стоките и услугите, но също и от военна гледна точка. От това следва, че Съветът може с право да счита, че с оглед на политическото и военното развитие в региона, засегнато от действията на Русия, довели до провеждането на претендиращия референдум относно статута на Крим, а след това и до признаването от Русия на резултатите от този референдум и на незаконната анексия на Крим, строителството на въпросния мост консолидирало интеграцията на Крим в Русия, подкопавайки още повече териториалната цялост на Украйна.
- 122 Произтичащият от тези действия на Русия контекст представлява съществена промяна, която придава на строителството на въпросния мост напълно нови последици. Така доводът на жалбоподателя, че строителството на мост между Русия и Крим е било предвидено преди това, е напълно неотнотосим.
- 123 От това следва, че четвъртата алинея на вторите мотиви представлява правилно приложение на първия относим критерий по отношение на жалбоподателя.
- 124 Въпреки че в приложение на съдебната практика, припомнена в точка 116 по-горе, основателността на един от възприетите от Съвета мотиви е достатъчен, за да оправдае запазването на жалбоподателя в разглежданите списъци, следва да се разгледат, за пълнота, и доводите на последния относно съображението, изложено в петата алинея на вторите мотиви.
- 125 Тази алинея гласи следното:
- „[Жалбоподателят] председател на административния съвет на издателство Prosvescheniye, което осъществява проекта „To the Children of Russia: Address — Crimea“, кампания в областта на връзките с обществеността, предназначена да убеди децата в Крим, че вече са руски граждани, които живеят в Русия, като по този начин подкрепя политиката на руското правителство за интеграция на Крим в Русия“.
- 126 Жалбоподателят не оспорва, че е президент на това издателство, но изтъква, от една страна, че неговата дейност не позволява да се счита, че той подкрепя интеграцията на Крим в Русия, и от друга страна, че той не е играл никаква роля в това отношение.
- 127 Първо обаче следва да се отбележи, както с основание прави Съветът, че съществуването на този проект и широкият му мащаб, в резултат на който са публикувани повече от 2,5 милиона книги, са доказани от множество документи от публични източници, идващи по-специално от интернет сайта на обществения съвет на Министерството на образованието и науката на претендираното правителство на Крим и дори от собствения интернет сайт на Prosvescheniye, както и от декларация на дружеството за връзки с обществеността AGT Communications, което е участвало във въпросната кампания. В това отношение трябва да бъде отбелязано, че Съветът е разполагал с тези документи, преди да приеме актовете от март 2015 г., както следва от писмото от 19 декември 2014 г. (вж. т. 14 по-горе).
- 128 Разглежданият проект, както свидетелства самото му заглавие (To the Children of Russia: Address — Crimea), се състои в кампания в областта на връзките с обществеността, предназначена да убеди децата в Крим, че вече са руски граждани, които живеят в Русия. Следователно тя подкрепя политиката на руското правителство, целяща да интегрира Крим в Русия.
- 129 По-специално, от представените от Съвета документи следва, че според гореспоменатото министерство на образованието и науката разглежданият проект е бил осъществен „вследствие на разпореждане от президента на Русия“ и „в рамките на приравняването на Крим и на

Севастопол към руските учебни стандарти“. По същия начин Съветът се е позовал на документ от дружеството за връзки с обществеността AGT Communications, което е участвало във въпросната кампания, от който следва, че издадените от Prosvescheniye учебници са били доставени „в рамките на приравняването на учебната система на Крим към руските стандарти“ и че кампанията е включвала „конкурси за детски рисунки на тема „Ние живеем в Русия“.

- 130 Поради това първият довод на жалбоподателя трябва да се отхвърли.
- 131 Второ, трябва да се отбележи, че жалбоподателят, като председател на административния съвет на Prosvescheniye, не е можел разумно да пренебрегне следваната издателска политика в публикациите на издателството, което той е ръководел. В това отношение следва да се отбележи, че възможността за влияние и отговорността, които се предполага, че произтичат от въпросната длъжност, предполагат задължително участието на жалбоподателя в провежданата от това дружество кампания (вж. в този смисъл и по аналогия, решение от 15 ноември 2012 г., Съвет/Vamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, т. 58 и 59). Така Съветът е можел с право да счита, че жалбоподателят отговаря в това отношение на първия относим критерий.
- 132 Следователно вторият довод на жалбоподателя трябва също да бъде отхвърлен.
- 133 От това следва, че петата алинея на вторите мотиви представлява също така правилно приложение на първия относим критерий спрямо положението на жалбоподателя.
- 134 С оглед на изложените по-горе съображения следва да се отбележи, че второто основание е недоказано, що се отнася до четвъртата и петата алинея на вторите мотиви и е доказано по отношение на първите три алинеи. При тези обстоятелства, съгласно припомнената в точка 116 по-горе съдебна практика, настоящото основание не позволява на жалбоподателя да постигне отмяна на обжалваните актове.

По третото основание, изведено от принципа на защита на данните

- 135 Жалбоподателят изтъква по същество, че публикуването от Съвета на твърдения, които са кратки, необосновани и неточни, накърняващи сериозно доброто му име, посочващи участието му в корупционни афери и криминални действия, нарушава принципите в областта на защитата на личните данни, уредени в Регламент № 45/2001. Той уточнява, че новите мотиви, възприети по отношение на него, предполагат криминално поведение от негова страна, въпреки че Съвет не е използвал понятията „корупция“ или „престъпление“.
- 136 Съветът, освен че оспорва доводите на жалбоподателя по същество, допълва, че данните, за които се твърди, че са неточни, отнасящи се до участието на жалбоподателя в Giprotransmost, са били премахнати с приемането на актовете от март 2015 г. Тъй като жалбоподателят не е обяснил как доводът му относно това дружество би бил приложим към новите мотиви, това основание е недопустимо.
- 137 Първо, възражението за недопустимост, повдигнато от Съвета, следва да бъде уважено.
- 138 Всъщност жалбоподателят не обяснява по какъв начин доводът му относно Giprotransmost е приложим спрямо останалите обжалвани актове, които не посочват това дружество. Следователно предвидените в член 76, буква г) от Процедурния правилник условия, които съвпадат по същество с тези, следващи от член 44, параграф 1, буква в) от Процедурния правилник на Общия съд от 2 май 1991 г., не са изпълнени.

139 В това отношение следва да се припомни, че в приложение на тези разпоредби, за да бъдат допустими, основанията и доводите в подкрепа на искане за изменение на жалба трябва да бъдат изложени остатъчно ясно и точно, за да позволят на ответната страна да подготви своята защита, а на Общия съд — да се произнесе по това искане (вж. в този смисъл и по аналогия решения от 13 юни 2013 г., Versalis/Комисия, C-511/11 P, EU:C:2013:386, т. 115 и от 13 септември 2013 г., Anbouba/Съвет, T-592/11, непубликувано, EU:T:2013:427, т. 72).

140 Второ и при всички положения, това основание е неотносимо. Всъщност, ако се приеме, че Съветът е третира личните данни относно участието на жалбоподателя в Giprottransmost по начин, който не е в съответствие с Регламент № 45/2001, това обстоятелство не може да доведе до отмяната на останалите обжалвани актове. Обратно, ако жалбоподателят успее да докаже наличието на такова третиране, би могъл да се позове на нарушение на този регламент в рамките на иск за обезщетение за вреди.

По четвъртото основание, изведено от нарушение на правото на защита и на правото на ефективна съдебна защита

141 Жалбоподателят упреква Съвета, че не му е предоставил достъп до доказателствата, на които той е имал намерение да се позове, за да запази името му в разглежданите листи и да не го изслуша предварително в това отношение. Той допълва, че твърденията на Съвета относно факта, че дружествата му са били фаворизирани и са получили изгодни договори без провеждане на обществена поръчка, са били изложени едва в съдебното производство.

142 Съветът оспорва доводите на жалбоподателя.

143 Следва да се припомни, че основното право на спазване на правото на защита в хода на производство, което предшества приемането на ограничителна мярка като спорното решение, е изрично предвидено в член 41, параграф 2, буква а) от Хартата на основните права, която съгласно член 6, параграф 1 ДЕС има същата правна сила като Договорите (вж. решение от 5 ноември 2014 г., Mayaleh/Съвет, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 102 и цитираната съдебна практика).

144 Следва също така да се отбележи, че според постоянната съдебна практика принципът на ефективна съдебна защита представлява общ принцип на правото на Съюза, който произтича от общите конституционни традиции на държавите членки, закрепен е в членове 6 и 13 от Конвенцията за защита на правата на човека и на основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., като този принцип е потвърден и с член 47 от Хартата на основните права (вж. решение от 5 ноември 2014 г., Mayaleh/Съвет, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 103 и цитираната съдебна практика).

145 Нещо повече, с оглед на постоянната съдебна практика ефективността на съдебния контрол, който трябва по-конкретно да се отнася до законосъобразността на мотивите, на които се е основал орган на Съюза, за да включи името на физическо лице или образувание в приетите от този орган списъци на адресатите на ограничителните мерки, предполага, че той е длъжен, в рамките на възможното, да съобщи на съответното лице или образувание за тези мотиви в момента на вземането на решение за включването или, най-малкото, във възможно най-кратки срокове след това, за да позволи на адресатите да упражнят в срок правото си на жалба (вж. решение от 5 ноември 2014 г., Mayaleh/Съвет, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 104 и цитираната съдебна практика).

146 Всъщност спазването на това задължение за уведомяване за посочените съображения е необходимо както за да позволи на адресатите на ограничителните мерки да защитят правата си при възможно най-добрите условия и да решат, разполагайки с цялата необходима

информация, дали е необходимо да сезират съда на Съюза, така и за да предостави на този съд пълна възможност за упражняване на контрол за законосъобразността на разглеждания акт на Съюза, което е негово задължение по силата на Договора (вж. решение от 5 ноември 2014 г., *Mayaleh/Съвет*, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 105 и цитираната съдебна практика).

- 147 В съответствие с установените с тази съдебна практика изисквания, в член 3, параграфи 2 и 3 от Решение 2014/145 и член 14, параграфи 2 и 3 от Регламент № 269/2014 е предвидено, че Съветът съобщава решението си на засегнатото физическо или юридическо лице, организация или образувание, както и мотивите за включването му в списъка, или пряко, ако адресът му е известен, или с публикуването на известие, като му дава възможност да представи възражения. Когато има представени възражения или нови съществени доказателства, Съветът прави преглед на решението си и информира физическото или юридическото лице, образуванието или органа съответно.
- 148 Нещо повече, трябва да се отбележи, от една страна, че от член 6, трета алинея от Решение 2014/145 следва, че то подлежи на постоянно преразглеждане, и от друга страна, съгласно член 4, параграф 4 от Регламент № 269/2014 приложеният към него списък се преразглежда редовно и най-малко на всеки 12 месеца.
- 149 В настоящия случай следва да се отбележи, че с останалите обжалвани актове името на жалбоподателя е било запазено в разглежданите списъци с мотиви, които се различават отчасти от тези, съдържащи се в актовете от юли 2014 г.
- 150 В този контекст следва да се припомни, че макар съгласно съдебната практика Съветът да не е длъжен да изслуша жалбоподателя преди първоначалното му включване в списъка, за да бъдат насочените срещу него мерки изненадващи (вж. в този смисъл и по аналогия решение от 5 ноември 2014 г., *Mayaleh/Съвет*, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 110—113 и цитираната съдебна практика), той по принцип е длъжен да го изслуша, преди да реши да запази името му в разглежданите списъци. Все пак правото на изслушване преди приемането на актовете, които запазват ограничителните мерки по отношение на лица, срещу които тези ограничителни мерки вече са насочени, следва да бъде спазено, когато Съветът е приел за установени по отношение на тези лица нови обстоятелства, а не когато запазването в списъка е основано на същите мотиви, обосновавали приемането на първоначалното решение за налагане на разглежданите ограничителни мерки (вж. в този смисъл и по аналогия решение от 7 април 2016 г., *Central Bank of Iran/Съвет*, C-266/15 P, EU:C:2016:208, т. 33).
- 151 Тъй като мотивите относно жалбоподателя в останалите обжалвани актове са били променени, Съветът е бил длъжен да го изслуша, преди да приеме актовете от март 2015 г.
- 152 В това отношение, както вече беше отбелязано в точки 14—16 по-горе, с писмото от 19 декември 2014 г. Съветът е предал на адвокатската кантора, представляваща жалбоподателя по настоящото дело, нов проект на мотиви, които е имал намерение да приеме с оглед запазването на ограничителните мерки срещу него, определяйки му срок за представяне на писмено становище.
- 153 Този проект на мотиви (вж. т. 14 по-горе), с изключение на четвъртата алинея, съвпада с вторите мотиви, които са били възприети в актовете от март 2015 г. Посочената алинея, обратно, посочва факта, че жалбоподателят е бил действителният собственик на *Volgomost*, което от своя страна контролирало *Giprotransmost*. Що се отнася до последното дружество, били са възпроизведени съображенията в актовете от юли 2014 г.
- 154 На 14 януари 2015 г. жалбоподателят предоставя на Съвета писмено становище относно посочения проект за мотиви. По този повод жалбоподателят изтъква, че мотивите са били неясни и неотносими по отношение на предвидените критерии, за да може срещу дадено лице

да бъдат насочени ограничителни мерки. В частност, от една страна, той отрича, че е действителният собственик на Volgomost, оспорвайки доказателствата, които Съвет изтъква в това отношение, и от друга страна, оспорва, че ролята му в рамките на Prosvescheniye може да оправдае запазването на името му в разглежданите списъци.

- 155 С писмо от 13 февруари 2015 г. Съветът информира жалбоподателя за намерението си да запази името му в разглежданите списъци въз основа на вторите мотиви, които следват представеното от него писмено становище. Съветът също така прилага към писмото си публични документи и приканва жалбоподателя да изрази становище, най-късно до 26 февруари 2015 г., по новите мотиви.
- 156 Жалбоподателят не отговаря на тази покана.
- 157 Припомнянето по-горе на фактите позволява да се заключи, че Съветът е изпълнил задълженията си, предвидени в съдебната практика относно спазването на правото на защита на жалбоподателя в хода на производството, което води до приемането на актовете от март 2015 г.
- 158 Освен това следва да се отбележи, че макар да е вярно, че Съветът разполага по-нататък с адреса на жалбоподателя, посочен в жалбата му по настоящото дело, фактът, че Съветът се е обърнал към представителите му, не е довел до нарушаване на правото му на защита.
- 159 Всъщност жалбоподателят не твърди дори, че решението на Съвета да съобщи на адвокатите му проектите за нови мотиви, които смята да приеме по отношение на него, е имало за последица засягане на правото му, което би оправдало отмяната на актовете от март 2015 г., доколкото те го засягат (вж. в този смисъл и по аналогия решение от 5 ноември 2014 г., Mayaleh/Съвет, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 122 и цитираната съдебна практика).
- 160 Що се отнася до довода на жалбоподателя относно факта, че Съветът се е позовал на фаворизиране, от което дружествата му са се възползвали, и на липса на обществена поръчка за публичните договори, получени от дружествата му, само в хода на съдебното производство, следва да се отбележи, че проектите за мотиви, получени от жалбоподателя, се отнасят до обстоятелството, че той е бил фаворизиран при получаването на тези договори поради връзките си с взимащите решения в Русия лица. Впрочем в писмото си от 14 януари 2015 г. жалбоподателят оспорва, че е бил фаворизиран. Следователно той не може да се позове на нарушение на правото му на защита в това отношение.
- 161 Що се отнася до актовете от септември 2015 г. и от март 2016 г., с изключение на факта, че жалбоподателят не се позовава на конкретни доводи, достатъчно е да се отбележи, че възприетите от Съвета мотиви не са претърпели промяна, така че той не е бил длъжен да го изслуша предварително съгласно съдебната практика, припомнена в точка 150 по-горе.
- 162 Най-сетне, що се отнася до факта, също така изтъкнат от жалбоподателя, че Съветът не се е съгласил да го изслуша, следва да се отбележи, че нито разглежданата правна уредба, нито общият принцип на зачитане на правото на защита не дават на заинтересованите лица право на такова изслушване (вж. решение от 5 ноември 2014 г., Mayaleh/Съвет, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 120 и цитираната съдебна практика).
- 163 Следователно четвъртото основание следва да бъде отхвърлено, доколкото с него се поддържа искането за отмяна на останалите обжалвани актове.

По петото основание, изведено от нарушение, без оправдание и непропорционално, на основните права, включително правото на собственост, правото на личен живот и свободата на стопанска инициатива

- 164 Жалбоподателят изтъква, че включването на името му в разглежданите списъци представлява неоправдано и непропорционално ограничаване на основните му права, сред които правото му на собственост, правото на личен живот и свободата на стопанска инициатива. Той допълва, че Съветът не е обяснил по какъв начин запазването на ограничителните мерки срещу него може да упражни натиск върху вземащите решения в Русия лица, отговорни за анексията на Крим.
- 165 Съветът оспорва доводите на жалбоподателя.
- 166 Следва да се припомни, че правото на собственост е част от общите принципи на правото на Съюза и то е закрепено в член 17 от Хартата на основните права. Що се отнася до правото на зачитане на личния живот, член 7 от Хартата на основните права признава такова право. Също така свободата на стопанска инициатива е уредена в член 16 от Хартата.
- 167 В настоящия случай ограничителните мерки именно срещу жалбоподателя съставляват обезпечителни мерки, които не предполагат лишаване на засегнатите лица от тяхната собственост, от правото им на зачитане на личния живот или от свободата им на стопанска инициатива. Въпреки това спорните мерки безспорно водят до ограничаване на ползването на правото на собственост и засягат личния живот и свободата на стопанска инициатива на жалбоподателя (вж. в този смисъл и по аналогия решение от 12 март 2014 г., Al Assad/Съвет, T-202/12, EU:T:2014:113, т. 115 и цитираната съдебна практика).
- 168 Все пак съгласно постоянната съдебна практика тези основни права не се ползват в правото на Съюза с абсолютна защита, а трябва да бъдат взети предвид с оглед на функцията им в обществото (вж. решение от 12 март 2014, Al Assad/Съвет, T-202/12, EU:T:2014:113, т. 113 и цитираната съдебна практика).
- 169 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 52, параграф 1 от Хартата на основните права, от една страна, „[в]сяко ограничаване на упражняването на правата и свободите, признати от [...] Харта[та на основните права], трябва да бъде предвидено в закон и да зачита основното съдържание на същите права и свободи“, а от друга страна, „[п]ри спазване на принципа на пропорционалност ограничения могат да бъдат налагани само ако са необходими и ако действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора“.
- 170 Така, за да бъде съобразено с правото на Съюза, дадено ограничение на упражняването на правото на собственост трябва при всички случаи да отговаря на тройно условие (решение от 27 февруари 2014 г., Ezz и др./Съвет, T-256/11, EU:T:2014:93, т. 197).
- 171 Първо, ограничението трябва да бъде „предвидено в закон“ (вж. в този смисъл и по аналогия решение от 27 февруари 2014 г., Ezz и др./Съвет, T-256/11, EU:T:2014:93, т. 198 и цитираната съдебна практика).
- 172 Второ, ограничението трябва да следва цел от общ интерес, призната от Съюза като такава (решение от 27 февруари 2014 г., Ezz и др./Съвет, T-256/11, EU:T:2014:93, т. 199).
- 173 Трето, ограничението не трябва да бъде прекомерно. От една страна, то трябва да бъде необходимо и пропорционално на преследваната цел. От друга страна, не трябва да се засяга „основното съдържание“, тоест същността на разглежданото право или свобода (вж. в този смисъл и по аналогия решение от 27 февруари 2014 г., Ezz и др./Съвет, T-256/11, EU:T:2014:93, т. 200 и цитираната съдебна практика).

174 В настоящия случай тези три условия са изпълнени.

175 Всъщност, на първо място, разглежданите ограничителни мерки, съдържащи се в останалите обжалвани актове по отношение на жалбоподателя, са „предвидени в закона“, тъй като са уредени в актове с общо действие, които почиват на ясно правно основание в правото на Съюза и са достатъчно мотивирани, що се отнася както до обхвата им, така и до съображенията, обосноваващи прилагането им спрямо жалбоподателя (вж. т. 103—110 по-горе) (вж. по аналогия решение от 5 ноември 2014 г., *Mayaleh/Съвет*, T-307/12 и T-408/13, EU:T:2014:926, т. 176 и цитираната съдебна практика). Нещо повече, в рамките на преценката на второто основание беше установено, че тези мотиви, въпреки някои грешки, позволяват да се направи изводът, че Съветът е можел легитимно да запази името на жалбоподателя в разглежданите списъци (вж. т. 115—134 по-горе).

176 На второ място, разглежданите ограничителни мерки имат за цел да упражнят натиск върху руските власти, които да преустановят действията и политиките си, дестабилизиращи Украйна. Тук обаче става въпрос за цел, която е сред преследваните в рамките на общата външна политика и политика за сигурност (ОВППС) и споменати в член 21, параграф 2, букви б) и в) ДЕС, като консолидирането и подкрепата за демокрацията, правовата държава, правата на човека и принципите на международното право, както и запазването на мира, предотвратяването на конфликти и засилването на международната сигурност и на защитата на цивилното население.

177 В това отношение следва да се подчертае, че на 27 март 2014 г. Общото събрание на ООН приема Резолюция 68/262, озаглавена „Териториална цялост на Украйна“, с която припомня задължението на всички държави, съгласно член 2 от Хартата на ООН, да се въздържат в международните си отношения да прибегват до заплашване или използване на сила срещу териториалната цялост или политическата независимост на всяка държава и да уреждат международните си спорове с мирни средства. Тя приветства непрекъснатите усилия, полагани от международните и регионалните организации за неутрализиране на напрегнатата обстановка по отношение на Украйна. В диспозитива на тази резолюция Общото събрание отново потвърждава значението на суверенитета, на политическата независимост, на единството и териториалната цялост на Украйна в рамките на международно признатите ѝ граници и приканва всички страни да се опитат незабавно да уредят с мирни средства положението относно Украйна, да проявят умереност, да се въздържат от всякакви едностранни действия и размирни слова, способни да увеличат напрежението, и да участват изцяло в международните усилия за медиация.

178 На трето място, що се отнася до принципа на пропорционалност, трябва да се припомни, че като основен принцип в правото на Съюза той поставя изискването актовете на институциите на Съюза да не превишават пределите на това, което е подходящо и необходимо с оглед постигане на целите, преследвани от разглежданата правна уредба. В този смисъл, когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели (вж. решение от 27 февруари 2014 г., *Ezz и др./Съвет*, T-256/11, EU:T:2014:93, т. 205 и цитираната съдебна практика).

179 Във връзка с това съдебната практика уточнява, че що се отнася до съдебния контрол за спазването на принципа на пропорционалност, на законодателя на Съюза следва да се признае широко право на преценка в областите, които предполагат той да направи избор от политическо, икономическо и социално естество и в които е призван да извършва комплексни преценки. Следователно единствено явно неподходящият характер на приета в тази област мярка с оглед на целта, която компетентните институции възнамеряват да постигнат, може да

засегне законосъобразността на такава мярка (вж. решение от 28 ноември 2013 г., Съвет/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, т. 120 и цитираната съдебна практика).

180 В настоящия случай с оглед на важността на целите, преследвани с разглежданите ограничителни мерки, отрицателните последици, произтичащи от прилагането им спрямо жалбоподателя, не са явно несъразмерни (вж. в този смисъл и по аналогия решения от 14 октомври 2009 г., Bank Melli Iran/Съвет, T-390/08, EU:T:2009:401, т. 71 и от 12 март 2014 г., Al Assad/Съвет, T-202/12, EU:T:2014:113, т. 116).

181 Това е така, още повече че в рамките на преценката на второто основание беше установено, че ограничителните мерки спрямо жалбоподателя са били запазени в останалите обжалвани актове с мотива, че положението му позволява да се счита, че той отговаря на условията за прилагане на първия относим критерий, след като е сред лицата, отговорни за политиките и действията, които подкопават или заплашват териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна или стабилността или сигурността на Украйна.

182 Що се отнася до необходимостта от тези мерки, следва да се приеме, че алтернативни и представляващи по-малка степен на принуда мерки, като например система за предварително разрешение или задължение за последващо обосноваване на използването на прехвърлените средства, не позволяват толкова ефикасно постигането на преследваната цел, а именно да се упражни натиск върху вземащите решения в Русия лица, отговорни за положението в Украйна, като се има предвид по-конкретно възможността за заобикаляне на наложените ограничения (вж. по аналогия решение от 12 март 2014 г., Al Assad/Съвет, T-202/12, EU:T:2014:113, т. 117 и цитираната съдебна практика).

183 Нещо повече, трябва да се припомни, че член 2, параграфи 3 и 4 от Решение 2014/145, член 4, параграф 1, член 5, параграф 1 и член 6, параграф 1 от Регламент № 269/2014 предвиждат възможността, от една страна, да се разреши използването на замразените средства за посрещане на основни нужди или за плащане на определени задължения, и от друга страна, дават възможност да се разрешава конкретно размразяване на финансови средства, на други финансови активи или на други икономически ресурси.

184 Също така, в съответствие с член 1, параграф 6 от Решение 2014/145, компетентният орган на държава членка може да разреши влизането на посочените лица на своя територия именно поради хуманитарни съображения.

185 Накрая, обстоятелството, че името на жалбоподателя фигурира в разглежданите списъци, не би могло да бъде квалифицирано като непропорционално на основание на твърденията за потенциално неограничен характер. Всъщност това оставяне подлежи на периодично преразглеждане, за да се гарантира, че лицата и образуванията, които вече не отговарят на критериите, за да фигурират в съответния списък, ще бъдат заличени от него (вж. в този смисъл и по аналогия решение от 12 март 2014 г., Al Assad/Съвет, T-202/12, EU:T:2014:113, т. 120 и цитираната съдебна практика).

186 От това следва, че ограниченията на основните права на жалбоподателя, произтичащи от разглежданите ограничителни мерки, не са непропорционални и не могат да доведат до отмяна на останалите обжалвани актове.

187 Следователно настоящото основание трябва да се отхвърли.

188 В светлината на всички изложени по-горе съображения актовете от юли 2014 г. следва да бъдат отменени, доколкото засягат жалбоподателя, а в останалата част жалбата следва да бъде отхвърлена. При тези обстоятелства не е необходимо произнасяне по евентуалното искане на Съвета (вж. т. 42, последно тире по-горе), тъй като няма основание за отмяна на Регламент № 2016/353, доколкото се отнася до жалбоподателя.

По съдебните разноси

189 Съгласно член 134, параграф 3 от Процедурния правилник всяка страна понася направените от нея съдебни разноси, ако страните са загубили по едно или няколко от предявените основания. В настоящия случай исканията на жалбоподателя трябва да бъдат уважени, що се отнася до отмяната на актовете от юли 2014 г., но трябва да бъдат отхвърлени, що се отнася до останалите обжалвани актове, поради което следва да бъде постановено, че всяка страна понася собствените си съдебни разноси.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (девети състав)

реши:

- 1) **Отменя Решение 2014/145/ОВППС на Съвета от 17 март 2014 година относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна, изменено с Решение 2014/508/ОВППС на Съвета от 30 юли 2014 г. и с Регламент (ЕС) № 269/2014 на Съвета от 17 март 2014 година относно ограничителни мерки по отношение на действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна, приложен с Регламент за изпълнение (ЕС) № 826/2014 на Съвета от 30 юли 2014 г., в частта относно г-н Arkady Romanovich Rotenberg.**
- 2) **Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.**
- 3) **Всяка страна понася направените от нея съдебни разноси.**

Berardis

Tomljenović

Spielmann

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 30 ноември 2016 година.

Подписи